

7 ta' Novembru, 1951.

Imhallef :

L-Onor. Dr. A.J. Montanaro Gauci, LL.D.

Hugh von Brockdorff ne. versus Avukat Dr. Alfred Mifsud

Pagament — Kambju — Svalutazzjoni ta' l-Isterlina.

Il-kambju għandu jiġi kalkulat fuq ir-rata taż-żmien meta għandu jithallas id-deju, u mhux ta' meta d-dejn fil-fatt jithallas.

Għaldaqstant, jekk meta kellu jithallas id-dejn kienet giet evalutata l-isterlina, id-differenza għandu jbatiha d-debitur, jekk ma kienx hemm ebda fatt kolpuż da parti tal-kreditur li jirrendih responsabili għal dik id-differenza.

Il-Qorti, — Fuq it-talba ta' l-attur għall-kundanna tal-konvenut li jhallas fis-somma ta' £10, biġanè ta' somma akbar li l-attur hallas għan-nom tiegħu lill-"American Express, Lugano", prezz ta' żewġ passagġi minn Lugano għal Malta, bl-ispejjeż, il-Qorti Civili tal-Magistrati ta' Pulizija Gudizzjarja ta' Malta, b'sentenza ta' l-1 ta' Gunju 1951, laqgħet it-talba, bl-ispejjeż, b'lii kkunsidrat ;

Illi mhux in kontrast illi kien hemm ftehim bejn il-partijiet illi l-konvenut kellu jiehu mill-American Express, Lugano" b'ljetti a kreditu fuq "vouchers" li kkonsenjalu l-attur, u l-konvenut kellu jhallas lill-attur wara li jirritorna Malta l-ammont li jkun ha f'Lugano. Il-kontestazzjoni qiegħda fil-fatt illi wara li l-attur irritorna mill-vjaġġ, u qabel ma gie rikjest biex jhallas, oġoè xi tmien xhur wara li għamel il-vjaġġ, kien hemm l-isvalutazzjoni ta' l-isterlina, u għalhekk kien hemm differenza ta' £10 fis-somma ekwivalenti għall-ammont ta' franki Svizzeri li fih gie akkreditat il-konvenut u l-attur fil-fatt hallas lill-"American Express" l-ammont kalkulat bil-kambju kif svalutat. Il-konvenut jippretendi li huwa ma għandux jhallas din id-differenza ;

Illi n-natura ta' l-operazzjoni li għamel l-attur kienet sempliċement illi aċċetta l-inkariku li jhallas huwa għan-nom tal-konvenut l-ammont li dan ikun gie akkreditat fih, u li l-konvenut jhallas lill-attur l-ammont li dan ikun hallaslu, oġoè delega tal-pagament. Għalhekk l-attur għandu jiġi rimborżat għal kwalunkwe somma li huwa hallas fl-interess tal-kon-

venus, ammenokkè luwa ma jkunx ippreġudikah b'xi eġbmil kolpuż;

Il- għa'kemm il-konvenut kemm-il darba mar għand l-attu jistaqsih jekk kienx wasal il-kont biex iħallas, l-attur ma setax ikun jaf kemm kellu jħallas il-konvenut, u l-fatt li l-konvenut kien imur jistaqsi jekk wasalx il-kont, ma jnissel ebda dover lill-attur li jinsisti mar-rappreżentant tiegħu b'ex dan il-kont tal-konvenut jigi mibgħut malajr u mhux kif kienet il-proċedura solita, in d'fett ta' rikjesta speċifika tal-konvenut. (Għalhekk ebda negligenza ma tista' tigi attribwita lill-attur, u l-fatt ta' l-isvalutazzjoni kienet haġa fortuwita mhux prevedibili, u għalhekk ma għandhiex taggrava lill-attur, imma l-id-debitur bħala "dominus");

B'nofa l-konvenut appella, u b'ċitazzjoni talab ir-revokata s-sentenza fuq imsemmija ta' l-1 ta' Gunju 1951, b'ispejjeż taż-żewġ istanzi konf'a l-appellat nomine;

Il-Qorti rat l-attijiet kollha tal-kawża u semgħet l-avukatijiet;

Mill-prov' jirriżulta l' f'Diċembru 1948, l-attur nomine tiegħi lill-konvenut appellant biljetti għal vjaġġ, u tali "voucher" biex jkseb bih il-biljetti għal vjaġġar minn Lugano u ha' l-jerġa' lura mill-Isvizzera għal Malta, u jħallas f'Malta wara li jasal l-kontijiet. Meta fi Frar 1949 l-appellant wasal lura Malta talab lill-appellat il-kont biex iħallas, iżda l-kont dehta'jat tiegħu ddawwar ha'fna ma wasal għand l-appellat, għax i-pratika solita hija li l-kontijiet jintbagħtu wara li jakkumulaw, u jintbagħtu aktarx darba fis-sena. Fil-fatt il-kont intbagħat u wasal għand l-appellat fit-30 ta' Novembru 1949, u sedattant l-isterlina kienet niżlet, b'mod li g'ebet differenza ta' £10 kontra l-appellant. Irriżulta li l-appellant mar bosta drabi għand l-appellat b'ex iħallas qabel ma waslu l-kontijiet, iżda qatt ma talab lill-appellat biex dana jf'għa'f għal-kont tiegħu qabel ma d-ditta ta' barra taħseb tibagħtu, u halla li fibqa' segwifa l-pratika preċedenti wżata mill-appellat li jstenna l-kont jasal;

Il-Qorti tirrileva li mhuwiex korrett li wiehe'd jikkunsidra l-isvalutazzjoni ta' l-isterlina bħala event imprevedibili, għax l-oxxillazzjoni tal-kambju l-'um hija haġa li tigi spiss minhabba l-kondizzjonijiet ekonomiċi u politiċi tad-dinja fil-

preżent. Izda jekk dina l-isvalutazzjoni kienet dejjem possibili, u għalhekk prevedibili għall-appellat, kienet ugwalment prevedibili għall-appellant; u infanti huwa ma hasebx sabiex jilqa' ruhu b'li jinsisti li f'intalju l-kontijiet bla dewmien. Il-gurisprudenza tagħna h'ja konstanti fis-sens li l-kambju jkun ikkawulat fuq ir-rata taż-żmien meta kellu jithallas id-dejn, u mhux ta' meta d-dejn fil-fatt jithallas (ara sent. App. 22 ta' Jannar 1940, in re "Dr. Gouder ne. vs. Micallef", u s-sentenzja hemm imsemmijin, Kollez. XXX. Parte I, p. 847);

F'l-każ in ezami l-blas kellu jsir meta jiġu l-kontijiet, u għalhekk bil-kambju ta' dak iż-żmien; bil-konsegwenza li l-appellat kellu jgawdi jew ibati d-differenza. Dewmien kolpuż da parti ta' l-appellat ma kienx hemm;

Għal dawn ir-ragunijiet il-Qorti tiegħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata. Bl-ispejjeż kontra l-appellant.